

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 130/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **HSC s. r. o.**, Červeňova 6, Bratislava, zastúpenej HHB advokátska kancelária s.r.o., Andreja Kmeťa 13, Martin, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III č. k. B2-58Cb/64/2020-177 z 18. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. novembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením mestského súdu č. k. B2-58Cb/64/2020-177 z 18. októbra 2023. Žiada, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil mestskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada o náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením mestského súdu č. k. B2-58Cb/64/2020-167 z 11. augusta 2023 rozhodol vyšší súdny úradník o výške trov konania podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku tak, že žalovanej bola uložená povinnosť zaplatiť sťažovateľke náhradu trov právneho zastúpenia v sume 225,93 eur.

3. Na základe sťažnosti sťažovateľky sudca mestského súdu napadnutým uznesením zmenil uznesenie z 11. augusta 2023 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 324,25 eur (I. výrok) a sťažovateľke náhradu trov sťažnostného konania nepriznal (II. výrok). Sťažnosť sťažovateľky považoval za dôvodnú, keďže došlo k opomenutiu

priznania náhrady trov konania v uvedenom rozsahu. Náhradu trov sťažnostného konania súd nepriznal, pretože nejde o opravný prostriedok, ale o prostriedok procesnej obrany, za ktorý nepatrí náhrada v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Navyše rozhodovanie o nároku na náhradu trov konania je dvojfázové. O nároku sťažovateľky na náhradu trov konania už bolo rozhodnuté rozsudkom súdu prvej inštancie, ako aj rozsudkom odvolacieho súdu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka nesúhlasí s obsahom tej časti napadnutého uznesenia, v ktorej jej mestský súd nepriznal náhradu trov sťažnostného konania. Uvedená argumentácia je právne neudržateľná, uznesenie je v tejto časti arbitrárne a nepreskúmateľné, keďže mestský súd závery riadne nezdôvodnil. Na podporu svojej argumentácie sťažovateľka poukázala na uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 533/2020. Mestský súd svoj postup a odklon od ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu riadne neodôvodnil. Predmetnú (dôvodnú) sťažnosť bolo potrebné vyhodnotiť za opodstatnený a účelne vynaložený úkon právnej služby a priznať zaň odmenu podľa vyhlášky.

5. Podľa názoru sťažovateľky mestský súd zasiahol aj do obsahu jej vlastníckeho práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny, keďže priznaním trov konania v menšej výške, ako mala byť v skutočnosti priznaná, bola ukrátená na majetku.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a porušenie práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny napadnutým uznesením mestského súdu, ktoré považuje sťažovateľka za arbitrárne a nepreskúmateľné.

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

7. Ústavný súd pri posudzovaní ústavných sťažností týkajúcich sa rozhodnutí o trovách konania zastáva stabilne názor, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi prislúcha zásadne týmto súdom, a preto ústavný súd také rozhodnutia preskúmava iba celkom výnimočne. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (IV. ÚS 248/08, II. ÚS 569/2017). O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

8. Na druhej strane však ústavný súd pripomína, že rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. 9. 1997).

9. Ústavný súd nie je ďalšou inštanciou v sústave všeobecného súdnictva, ale nezávislým orgánom ochrany ústavnosti pôsiacim mimo nej, pričom sa riadi zásadou minimalizácie zásahov do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (napr. IV. ÚS 303/04, IV. ÚS 64/2010). Z tohto postavenia mu preto neprislúcha posudzovať vecnú správnosť právneho záveru, ku ktorému všeobecný súd dospel pri rozhodovaní o nároku či výške trov konania. Ústavný súd však musel zaujať stanovisko k tomu, či napadnuté uznesenie mestského súdu spĺňa požiadavku ústavnosti (odôvodnenie majúce požadovanú kvalitu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy), rešpektujúc pritom svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého postup všeobecného súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi konania v predmetnej veci) nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

10. Na posudzovanie ústavnosti napadnutého uznesenia má vplyv aj povaha sťažnostného konania, v ktorom sťažovateľka vzniesla námietky smerujúce proti rozhodnutiu o výške náhrady trov konania. Sťažnosť je v Civilnom sporovom poriadku koncipovaná ako procesný prostriedok nápravy, ktorým sa nepochybne okrem iného sleduje aj naplnenie zásady efektívnosti, hospodárnosti, rýchlosti konania (o sťažnosti rozhoduje sudca toho istého súdu, sťažnosť nemá devolutívny účinok, je možné ňou napadnúť len vymedzenú úzku skupinu rozhodnutí, pri ktorých zákonodarcia nevidel potrebu umožniť ich preskúmanie vyššou inštanciou). Sťažnosť nepredstavuje klasický opravný prostriedok (aj keď medzi sťažnosťou a opravnými prostriedkami možno badať určité spoločné črty), akým je odvolanie či dovolanie (ktorými je možné napadnúť rozhodnutia vo veci samej), a preto je namieste na účely posúdenia porušenia základných práv v sťažnostnom konaní podľa Civilného sporového poriadku ústavným súdom tolerovať menej závažné pochybenia či nedostatky spočívajúce v konaní či opomenutí porušovateľa (m. m. III. ÚS 191/2020).

11. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že pri rozhodovaní o náhrade trov sťažnostného konania mestský súd zohľadnil osobitný charakter konania, keďže rozhodoval o sťažnosti ako osobitnom prostriedku nápravy rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka (III. ÚS 420/2023). Mestský súd poukázal na dvojfázovosť rozhodovania o nároku na náhradu trov konania a na skutočnosť, že o nároku sťažovateľky na náhradu trov konania už bolo rozhodnuté. Napadnuté uznesenie nemožno vzhľadom na prítomnosť týchto argumentov považovať za nedostatočne zdôvodnené (nepreskúmateľné), keďže aj z tejto strohej argumentácie sú zrejmé hlavné dôvody, ktoré viedli k záveru o nepriznaní náhrady trov sťažnostného konania.

12. Ústavný súd nepovažuje závery mestského súdu za arbitrárne, hoci mestský súd oprel svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov sťažnostného konania prioritne o ustanovenia vyhlášky,

z ktorej vyvodil, že za sťažnosť ako prostriedok procesnej obrany „*nepatrí náhrada v zmysle vyhlášky*“. Tento záver podporil tým, že konanie bolo skončené a o nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté.

13. Sťažovateľka namieta, že mestský súd sa odklonil od právneho názoru ústavného súdu vysloveného v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 533/2020. Ústavný súd konštatuje, že sporná časť napadnutého uznesenia sa týka použitia podústavnej normy na skutkovú situáciu, ktorá normou výslovne nie je predpokladaná. V takýchto prípadoch môžu častejšie vznikáť rozdiely v aplikačnej praxi súdov. Z rozhodovacej činnosti je ústavnému súdu známe, že všeobecné súdy nepostupujú jednotne v posudzovaní otázky, či strane, ktorej sťažnosť je procesne úspešná, patrí náhrada trov sťažnostného konania. Úlohou ústavného súdu však nie je vo všeobecnosti zjednocovať rozdielnu rozhodovaciu prax všeobecných súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov primárne prisudzuje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (jeho plénu a príslušnému kolégiu) v podobe právomoci zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, sekundárne aj krajským súdom a okresným súdom (resp. ich plénam, kolégiám, prípadne grémiami) v podobe prerokovania a vyjadrovania sa k podnetom na prijatie stanoviska k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách.

14. Ústavný súd, berúc do úvahy odlišnosti v aplikačnej praxi súdov týkajúce sa danej problematiky, vzhľadom na povahu konkrétnej veci nepovažuje napadnuté uznesenie v danej časti za zjavne neodôvodnené, arbitrárne či ústavne neudržateľné. Poukazuje aj na samotnú hodnotu uplatňovaného nároku, ktorú možno z pohľadu kritérií stanovených Civilným sporovým poriadkom označiť ako bagateľnú. V danej súvislosti ústavný súd pripomína, že v prípade vecí s bagateľnou hodnotou sporu prichádza do úvahy opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016).

15. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd argumentáciu uvedenú v ústavnej sťažnosti nevyhodnotil ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť napadnutého uznesenia. Ústavný súd považoval za relevantnú aj okolnosť, že jediným predmetom napadnutého uznesenia bola výlučne otázka výšky trov konania, presnejšie trov, ktoré vznikli počas rozhodovania o výške trov konania – t. j. išlo o otázku akcesorickú, ktorá priamo nesúvisela s konaním vo veci samej. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom mestského súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia.

16. Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny:

17. Sťažovateľka porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, a preto aj v tejto časti bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

18. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. marca 2024

Libor Duľa
predseda senátu